

יד מהרש"א
מסכת בבא מציעא
פרק הבית והעלייה
דף קטז: - דף קיט.

ט"ז טבת תשפ"א

© Yechezkel Folger 2021

דף קטז:

תוספות וליחזי ברשות

בד"ה וליחזי ברשות כו' ועוד דהתם פריך מתוך הסוגיא כו' עכ"ל כצ"ל וע"ש בתוס' בד"ה לפיכך אם נפל כו' וק"ל:

סוגיא דנפחתה העלייה חלק א' רש"י ד"ה לוגר לי'

בפרש"י בד"ה לוגר ליה אחריתי כו' ולמה אנו כופין את המשכיר לקולטו כו' עכ"ל ולא ניחא ליה לפרושי לאידך גיסא דלוגר ליה אחריתי שיהיה דר לבד וכדמעיקרא ולמה כופין אותו לדור עם הבעל הבית דהא לא פסיקא לן שיהיה דר לבדו דמיבעיא לן בסמוך א"ד שניהם דרין כו' וק"ל:

- (1) משנה כמבואר ברש"י – נפחתה עלייה שהשכיר בעל הבית הדר למטה ואין בעל הבית רוצה לתקן – שוכר יורד ודר למטה עד שיתקן בעל הבית את העלייה
- (2) גמרא – קשיא לוגר ליה לשוכר אחריתי
- (3) רש"י – פירוש לוגר לי' בעל הבית לשוכר עלייה אחריתי אם יש לו לבעל הבית – ולמה אנו כופין לבעל הבית לקלוט לשוכר למטה בבית בעל הבית
- (4) מהרש"א

- (א) קשיא – למה לא ניחא לי' לרש"י לפרש דלוגר ליה בעל הבית עלייה אחריתי שיהא שוכר דר בו לבדו כדמעיקרא ולמה כופין לשוכר לדור למטה עם בעל הבית
- (ב) תירוץ – גמרא לא פסיקא לה שיהא שוכר דר לבדו דמיבעיא בסמוך כששוכר יורד ודר למטה האם לבדו הוא דר כדמעיקרא ובעל הבית יוצא מביתו למטה בעל כרחו או דלמא שניהם דרין דאמר ליה בעל הבית לשוכר אדעתא לאפקינן לא אגרי לך – ומסקי בתיקו

דף קיז.

סוגיא דנפחתה העלייה חלק ב' רש"י ד"ה איפחית מעזיבה

נראה מפירושו דבשוכר ומשכיר ליכא פלוגתא לענין הרחקת נזקין ואף על גב דלמאי דבעי למימר דבפלוגתא דר"י ורבנן דמתני' דהכא פליגי דמיירי בשוכר ומשכיר כפרש"י גופיה לקמן מ"מ למאי דמסיק דבמתני' דהכא באחזוקי תקרה פליגי משמע ליה דלכ"ע בשוכר ומשכיר התחתון מתקן המעזיבה כשהוא חושש למימיו של עליון לרבנן משום דאחזוקי תקרה הוא ועל המשכיר לתקן ולר"י משום דעל הניזק להרחיק עצמו ומה שדקדק רש"י לפרש לקמן באחזוקי תקרה כו' אין התחתון צועק שאינו חש למימיו אלא העליון צועק כו' הוצרך לפרש כן לרבי יוסי דאם העליון לא היה צועק אלא התחתון היה חושש למימיו לא ס"ל דעליון מתקן אלא התחתון דעל הניזק להרחיק עצמו אבל לת"ק בין שהתחתון חושש למימיו בין אינו חושש עליו לתקן משום דאחזוקי תקרה הוא ומ"ה הוצרך לפרש הכא דפלוגתא דאמוראי דהכא בחושש למימיו לא איירי בשוכר ומשכיר ודו"ק:

- (1) המשך משנה דעסקנו בה בחלק א' – הבית והעלייה נפחתה העלייה ואין בעל הבית (התחתון) רוצה לתקן – לתנא קמא (רבנן) בעל העלייה (העליון) יורד ודר למטה עד שיתקן לו התחתון את העלייה כולל המעזיבה – אבל ר' יוסי אומר העליון נותן את המעזיבה

(2) רש"י – משנה בעליון שהוא שוכר מיירי

(3) גמרא

(א) הני בי תרי דהוו דיירי חד עילאי וחד תתאי איפחת מעזיבה כי משי מיא עילאי אזלי ומזקי לתתאי – פליגי בה אמוראי – ר' חייא בר אבא אומר העליון מתקן ור' אלעי אומר התחתון מתקן – ומפרש רש"י אשר הני בי תרי לאו שוכר ומשכיר הוּו אלא בית של תחתון והעלייה של עליון

(ב) שאלה – לימא דר' חייא בר אבא אזל בשיטת ר' יוסי במשנה ואשר טעמי' דר' יוסי דעל המזיק להרחיק את עצמו ור' אלעי אזל בשיטת רבנן במשנה מטעם דעל הניזק להרחיק את עצמו –

(ג) תשובה

(i) לא יתכן דמבואר ממשנה אחרת בבבא בתרא בהיפוך דר' יוסי סבר על הניזק להרחיק את עצמו ורבנן סברי דעל המזיק להרחיק את עצמו

(ii) ולכן מסקי אשר ר' חייא בר אבא אזל בשיטת רבנן דמשנה בבבא בתרא דעל המזיק להרחיק את עצמו ואשר ר' אלעי אזל בשיטת ר' יוסי דמשנה בבבא בתרא דעל הניזק להרחיק את עצמו

(ד) שאלה – לכאורה אף במשנה דידן עליון הוא המזיק במימיו לתתאי – והשתא דקבענו דר' יוסי סבר על הניזק להרחיק את עצמו ורבנן סברי על המזיק להרחיק את עצמו האיך תפרש דקאמרי רבנן דהתחתון שהוא הניזק נותן המעזיבה ואשר ר' יוסי אומר אשר העליון שהוא המזיק נותן המעזיבה

(ה) תשובה כמבואר ברש"י לפי הבנת מהרש"א

(ו) משנה דידן אכן בשוכר ומשכיר קאי כדפירש רש"י מעיקרא אבל שלא כבגוונא דהני בי תרי בקושטא אין התחתון ניזק מחמת דאינו חושש למיא דעליון (בלשון רש"י התחתון אינו צועק) אלא דהעליון הוא הניזק וצועק מחמת שהוא חושש שמא יפול

(ז) ופליגי במשנה ככה

(i) לרבנן על התחתון לתת מעזיבה מחמת דסברי אשר מעזיבה אחזוקי תקרה הוא ובכל ענין בעי **משכיר** לאחזוקי תקרה ואין מן הענין מי הוא המזיק ומי הוא הניזק

(ii) ור' יוסי סבר דמעזיבה לאו אחזוקי תקרה הוא ולכן מן הענין דסבירא ל' (לפי משנה בבבא בתרא) דעל הניזק שהוא העליון להרחיק את עצמו ולתת את המעזיבה

(4) המשך מהרש"א

(א) בגוונא דהני בי תרי אמרי בהדיא אשר תחתון הוא הניזק מחמת "דמשי מיא עילאי אזלי ומזקי לתתאי" ולכן תחתון ניזק הוא וצועק ונמצא אשר אלו בשוכר משתעי מוכר דסבירא להו בין רבנן בין ר' יוסי דעל התחתון לתת מעזיבה דהיינו

(i) לרבנן מחמת שתחתון הריהו משכיר חייב באחזוקי תקרה ואין מן הענין דבעלמא סבירא להו רבנן לפי משנה בבבא בתרא דעל המזיק (שהוא העליון) להרחיק את עצמו

(ii) ואף לר' יוסי חייב מחמת דסבירא ל' דעל הניזק (שהוא התחתון) להרחיק את עצמו

(ב) וכדי לפרש במאי פליגי אמוראי בהך דהני בי תרי איצטריך רש"י לפרש אשר בגוונא דהני אמוראי לאו בשוכר ומשכיר איירי ולכן אין אחזוקי תקרה מן הענין ופליגי בפשיטות באלו על המזיק להרחיק את עצמו כשיטת רבנן במשנה בבבא בתרא או על הניזק להרחיק את עצמו כשיטת ר' יוסי באותה משנה

תוספות ד"ה ויושב

תוס' בד"ה ויושב כו' וקשה דהא נהנה הוא שא"צ לעלות כו' עכ"ל ולא בעו להקשות לפ"ה למאי דמסיק דאסר רבי יהודה ברישא משום שחרוריתא הא בסיפא נמי איכא

שחרוריתא דאיכא דלא אסר אלא כשגם נהנה דה"ל זה נהנה וזה חסר מיהו ק"ק דאכתי ה"מ להקשות לפ"ה דה"ל נמי זה נהנה בלבנינותא דעלייתו וזה חסר בשחרירותא דביתו וי"ל דניחא להו להקשות גם לר' יוחנן דלית ליה הך סברא דאיכא שחרירותא ודו"ק:

(1) משנה – הבית והעלייה של שנים שנפלו אמר בעל העלייה לבעל הבית לבנות ובעל הבית אינו רוצה לבנות

(א) לתנא קמא בעל העלייה בונה את הבית התחתון ודר בתוכה עד שיתן בעל הבית לבעל העלייה יציאות דבעל העלייה ואחר כך יצא בעל העלייה מבית התחתון ויבנה עלייתו – דבעל הבית לא חסר דהא בלאו הכי לא הוי בני לה איהו (אופן דרישא)

(ב) אבל לר' יהודה

(i) באופן דרישא צריך בעל העלייה להעלות שכר לבעל התחתון כיון דבעל העלייה נהנה שאלולי בית זה אין לו מקום לדור שם – ומפרש ר' יוחנן בגמרא דר' יהודה אית לי דאסור לאדם שיהנה מממון חבירו אפילו באופן דחבירו לא חסר

(ii) אלא יעשה באופן דסיפא דהיינו (לשיטת רש"י) בעל העלייה בונה את הבית ואת העלייה וכל הצריך לה ויושב בבית התחתון עד שיתן לו בעל התחתון את יציאותיו – דהוה ליה זה לא נהנה וזה לא חסר – דבעל העלייה לא נהנה שהרי עלייתו מוכנת לו לדור בה – ובעל הבית לא חסר דבלאו הכי לא חזיא ליה דהא לא הוה בני לה

(2) תוספות

(א) קשיא לרש"י באופן דסיפא אשר לרש"י משמעו דבעל העלייה יושב בבית התחתון ואינו נהנה מחמת דעלייתו מוכנת לדור בה – הרי בקושטא נהנה כיון שאינו צריך לעלות למעלה ואכתי הוי זה נהנה וזה לא חסר

(ב) תירוץ – שלא כרש"י באופן דסיפא יושב בעל העלייה בעלייה ולא מניח לבעל הבית ליכנס לבית התחתון עד שיתן בעל הבית יציאותיו – ונמצא דאכן לא נהנה בעל העלייה מממונו דבעל הבית כלום דהרי אכתי צריך בעל העלייה לעלות למעלה

(3) גמרא

(א) קשיא לר' יוחנן – לימא עד כאן לא קאמר ר' יהודה דלא ניחא לי' אופן דרישא אלא משום דאיכא שחרוריתא (דאמר ליה בעל הבית לבעל העלייה קא משחרת לכותלאי שאתה בונה חדשים ויפים וכל הדמים עלי ואתה משחירן בעשן לפני יציאתך) דהוי בעל העלייה נהנה (שהרי אלולי בית התחתון אין לו מקום לדור) ובעל התחתון חסר משום שחרוריתא דכותליו למטה) אבל בגוונא דזה נהנה וזה לא חסר מצינן למימר דבקושטא מודה ר' יהודה דפטור מלשלם

(4) מהרש"א

(א) קשיא – בדמקשי תוספות לעיל לסיפא דר' יהודה אליבא דרש"י (אשר בסיפא דר בעל העלייה בבית התחתון) למה לא מקשי נמי אין הכי נמי דעליון לא נהנה (שהרי עלייתו מוכנת לו לדור בה) מיהו תחתון חסר משום דאיכא שחרוריתא בבית התחתון ולכן הוי זה לא נהנה וזה חסר

(ב) תירוץ – מצינן למימר דלא אסר אלא כשגם נהנה דהוי לי' זה נהנה וזה חסר

(ג) קשיא – אכתי הוי מצי להקשות לרש"י דבסיפא דדר בעל העלייה בתחתון אכן הוי זה נהנה וזה חסר דהרי בעל העלייה נהנה בלבנינותא דעלייתו (דלא משחרר עלייתו כל זמן דדר בתחתון) ובעל התחתון חסר בשחרירותא דבית התחתון

(ד) תירוץ – ניחא להו לתוספות להקשות גם לר' יוחנן דלית ליה אשר שחרירותא חשיבה זה חסר

דף קיז:

תוספות ד"ה וכן בית הבד

[דף קיז עמוד ב] בד"ה וכן בית הבד כו' ועוד אי באחין שחלקו מוטל על התחתון לבנות התקרה כו' עכ"ל ר"ל כי הכא שהתחתון עושה לבית בדו כיפין אמאי איצטריך כו' והרא"ש תירץ בזה דלא דמי דלעיל אין התחתון צריך לתקרה כיון שהגג של מעלה קיים משא"כ הכא דצריך לתקרה שלא יתקלקל בית הבד שלו ע"ש:

דף קיח.

תוספות ד"ה זמן בית דין

[דף קיח עמוד א] בד"ה זמן ב"ד כו' דהא לעיל גבי נשברה כו' עכ"ל ר"ל לעיל בס"פ האומנין ע"ש:

סוגיא דהגיעוך חלק א' תוספות ד"ה אמר לי הגיעוך

בד"ה א"ל הגיעוך כו' דאישתמוטי קא משתמיט כו' כדאמר בגמרא עכ"ל מיהו קצת קשה המקשה דפריך אסיפא ותקנה ליה שדהו דאריב"ח כו' ולא אסיק אדעתיה למימר אישתמוטי כו' אמאי לא קשיא ליה ארישא דא"ל הגיעוך אין שומעין לו והא מפקיר נזקיו לאחר נפילת אונס פטור ויש ליישב וק"ל:

(1) משנה בדף קיז: כמבואר ברש"י

(א) רישא – ראובן שהיה כותלו סמוך לגינת שמעון ונפל כותלו דראובן לתוך גינתו של שמעון ואמר לו שמעון פנה אבניך ואמר לו ראובן הגיעוך (הם שלך ופנה אותן לעצמך) אין שומעין לראובן דאם אין שמעון רוצה אינו קונה דבר הפקר ומתנה

(ב) סיפא – אם קיבל עליו שמעון את האבנים ולאחר כך אמר לו ראובן הילך את יציאותיך על מה שפנית את האבנים ואני אטול אבנים שהיו לי אין שומעין לראובן

(2) גמרא בדף קיח.

(א) קשיא דגמרא לסיפא דמשנה – הא מדקתני סיפא דאין שומעין לראובן בדאמר הילך יציאותיך מכלל דבפנינהו שמעון עסקינן וקנה האבנים בהא דפנינהו הא לא פנינהו לא – אמאי ותקנה ליה שדהו דאמר ר' יוסי בר' חנינא חצירו של אדם קונה לו שלא מדעתו

(ב) תירוץ – הני מילי דחצירו קונה לו היכא דקא מיכוין הנותן לאקנויי ליה אבל הכא אישתמוטי הוא דקא מישתמיט ליה ראובן דבקושטא כיוון ראובן לקחת לאבנים לאחר זמן

(3) תוספות

(א) קשיא דתוספות לרישא דמשנה – קתני דבאמר ליה ראובן לשמעון הגיעוך אין שומעין לו – ותיקשי דבמפקיר נזקיו לאחר נפילת אונס אמרי' בפרק המניח דפטור

(ב) תירוץ – שאני הכא דאישתמוטי קא מישתמיט ראובן ובקושטא אינו מפקירו

(4) מהרש"א – מקושיא דהקשה מקשה לסיפא דמשנה מבורר דאכתי לא אסיק אדעתיה אשר ראובן אישתמוטי קא משתמט – וקשה למה לא קשיא לי' ההיא קושיא דמקשי תוספות לרישא דמשנה

סוגיא דהגיעוך חלק ב' תוספות ד"ה ליקני לי חצירו

בד"ה ליקני ליה חצירו כו' אבל אי לאו דריב"ח א"ש כו' עכ"ל פי' אי לאו דריב"ח ממתני' דפרק שנים אוחזין דקתני ואמר זכתה לי שדי זכתה לו לא קשיא ליה אדהכא ותקנה ליה שדהו דאיכא לאוקמא בעומד בצד שדהו דהכי אוקמיה שמואל התם אבל מריב"ח פריך שפיר ואף על גב דאוקמיה נמי התם הך דריב"ח בחצר המשתמרת ה"נ הכא בסמוך לגינה קתני דה"ל חצר משתמרת ודקאמר תקנה ליה שדהו שיגרת לישנא דהתם נקט ודו"ק:

(1) הקדמה

- (א) משנה לעיל בשנים אוחזין בדף יא. ראה אותן רצין אחר מציאה ואמר זכתה לי שדי זכתה לו
 (ב) גמרא שם – אמר רב יהודה אמר שמואל והוא שעומד בצד שדהו
 (ג) קשיא ותיקני ליה שדהו דאמר ר' יוסי בר' חנינא חצירו של אדם קונה לו שלא מדעתו
 (ד) תירוץ דיקא בחצר המשתמרת קונה אף בשאינו עומד שם אבל חצר שאינה משתמרת אי עומד בצד שדהו אין אי לא לא
- (2) ניהדר לחלק א' להא דמקשי בגמרא דידן טעמא דקנה שמעון את האבנים דפנינהו הא לא פנינהו לא אמאי ותקנה ליה שדהו דאמר ר' יוסי בר' חנינא חצירו של אדם קונה לו שלא מדעתו
- (3) תוספות דידן כמבואר במהרש"א
- (א) קשיא – למה לא הקשה גמרא בפשיטות ממשנה דפרק שנים אוחזין דקתני דבאמר זכתה לי שדי זכתה לו
 (ב) תירוץ – דאיכא לאוקמה הך משנה בפרק שנים אוחזין דיקא בעומד בצד שדהו דהכי אוקמיה שמואל התם – אבל מר' יוסי בר' חנינא דקתני דחצירו של אדם קונה לו שלא מדעתו פריך שפיר
 (ג) קשיא – הרי אוקמיה התם הך דר' יוסי בר' חנינא דיקא בחצר המשתמרת
 (ד) תירוץ – הכי נמי הכא בסמוך לגינה קתני דהוי ל' חצר משתמרת
 (ה) קשיא – אם כן דסמכי בקושייתיהו אהא דאירי בסמוך לגינה למה מקשי בלשון ליקני ליה שדהו ולא מקשי בלשון ליקני ל' גינתו
- (ו) תירוץ – שיגרת דלישנא דהתם בשנים אוחזין נקט ובקושטא כיוונו למימר תיקני ל' גינתו

סוגיא דהשוכר לעשות עמו חלק א' תד"ה כאן בשל חבירו

בד"ה כאן בשל חבירו תימה למאי דס"ד השתא כו' יאמר לו אתן לך כו' עכ"ל ולמאי דמוקי לה בהפקר ניחא שהפועל מבקש שכרו ממנו והוא משיב לו תטול שכרך ממה שעשית אבל בשל חבירו למאי דס"ד השתא דאין שכרו עליו אלא על בעה"ב למה יאמר לו השוכר טול שכרך ממה שעשית לא יאמר לו אלא לי לא עשית אלא לחבירו והוא ישלם לך ואפשר שחבירו יתן לו כמו שהתנה עמו וק"ל:

- (1) משנה בדף קיח. השוכר את הפועל לעשות עמו בתבן ובקש ובסוף אמר פועל אמר לבעל הבית תן לי שכרי ואמר לו טול כל מה שלקטת בשכרך – אין שומעין לבעל הבית
- (2) רש"י – אף על גב דבכל דוכתי אית ליה שוה כסף ככסף הכא גבי פועל בל תלין "שכרו" כתיב ומאי דאתני בהדיה משמע
- (3) גמרא

(א) שלב ראשון

(i) קשיא – והתניא בברייתא שומעין לו לשוכר שאומר לפועל טול מה שעשית בשכרך

(ii) תירוץ דרב נחמן – במשנה בשלו דשוכר איירי ואין שומעין לשוכר – בברייתא במלאכת חבירו דשוכר איירי ושומעין לשוכר

(ב) שלב שני

(i) קשיא דרבא בשלו דשוכר מאי טעמא דאין שומעין לשוכר דאמר ליה פועל לבעל הבית שכרי אתה מיחייב לשלם לי – בשל חבירו נמי שכרו דפועל עליו דשוכר דתניא השוכר את הפועל לעשות בשלו והראהו בשל חבירו נותן השוכר לפועל שכרו משלם וחוזר השוכר ונוטל מחבירו מה שההנה אותו

(ii) אלא אמר רב נחמן לא קשיא כאן במשנה בשלו דשוכר כאן בברייתא בשל הפקר

(4) רש"י – רב נחמן לטעמיה דאמר המגביה מציאה לחבירו לא קנה חבירו נמצא שאין פעולתו עליו ואין כאן בל תלין ולא דמי לשל חבירו דהתם ליכא למימר זכי ביה את וכי לא אמר ליה שכרך על בעל הבית על כרחו שכרו עליו אבל הכא לא

(5) תוספות כמבואר במהרש"א

(א) – בשלמא בשלב שני דסוגיין בדמוקי לה רב נחמן לברייתא דשומעין לשוכר בהפקר ניחא שהפועל מבקש שכרו ממנו והוא משיב לו תטול שכרך ממה שעשית

(ב) אבל בשלב ראשון דאוקימתא לעיל מיני' בדמוקי לה לרב נחמן בשל חבירו ובעוד דסבר רב נחמן דאין שכרו עליו דשוכר אלא על חבירו דשוכר – למה איצטריך שוכר למימר לפועל טול שכרך ממה שעשית לא יאמר לו שוכר אלא לי לא עשית אלא לחבירי עשית ואפשר שהוא ישלם לך כמו שהתנתה עמו

סוגיא דהשוכר לעשות עמו חלק ב' תד"ה לעשות בשלו

בד"ה לעשות בשלו והראהו כו' אבל סתמא לא ותימה א"כ אמאי כו' עכ"ל ויש לדקדק דבלאו דיוקא אבל סתמא לא הוה להו לתמוה בפשיטות דאימא הך ברייתא דשומעין לו איירי באומר להו שכרכם על בעה"ב דאמרי' ביה בפרק המקבל דשניהם אין עוברין משום בל תלין וא"כ ה"ל שוה כסף ככסף וי"ל בדוחק דברייתא קאי אלישנא דמתני' השוכר את הפועל לעשות עמו כו' דמשמע דלא א"ל בפ"י לעשות בשל חבירו ושכרכם על חבירו וק"ל:

(1) ניהדר לחלק א'

(א) משנה בדף קיח. השוכר את הפועל לעשות עמו בתבן ובקש ובסוף אמר פועל לבעל הבית תן לי שכרי ואמר לו טול כל מה שלקטת בשכרך – אין שומעין לבעל הבית

(ב) רש"י אף על גב דבכל דוכתי אית ליה שוה כסף ככסף הכא גבי פועל בל תלין "שכרו" כתיב ומאי דאתני בהדיה משמע

(ג) גמרא

(i) שלב ראשון

(1) קשיא – והתניא בברייתא שומעין לו לשוכר שאומר לפועל טול מה שעשית בשכרך

(2) תירוץ דרב נחמן – במשנה בשלו דשוכר איירי ואין שומעין לו – בברייתא במלאכת חבירו דשוכר איירי ושומעין לו

(ii) שלב שני

(1) קשיא דרבא בשלו דשוכר מאי טעמא דאין שומעין לשוכר דאמר ליה פועל לבעל הבית שכרי אתה מיחייב לשלם לי – בשל חבירו נמי שכרו דפועל עליו דשוכר דתניא השוכר את הפועל

לעשות בשלו והראהו בשל חבירו נותן לו שכרו משלם וחוזר ונוטל מבעל הבית מה שההנה
אותו

(2) אלא אמר רב נחמן לא קשיא כאן במשנה בשלו דשוכר כאן בברייתא בשל הפקר

(ד) רש"י – רב נחמן לטעמיה דאמר המגביה מציאה לחבירו לא קנה חבירו נמצא שאין פעולתו עליו ואין
כאן בל תלין ולא דמי לשל חבירו דהתם ליכא למימר זכי ביה את וכי לא אמר ליה שכרך על בעל הבית
על כרחו שכרו עליו אבל הכא לא

(2) תוספות

(א) ההיא ברייתא ד"השוכר את הפועל לעשות בשלו והראהו בשל חבירו נותן לו שכרו משלם" – משמע
דדוקא בשכרו לעשות בשלו אז נותן לו שכרו משלם אבל סתמא לא

(ב) ותימה אם כן אמאי איצטריך לשנויי כאן במשנה דידן דאין שומעין לשוכר בשלו כאן בברייתא דשומעין
לשוכר בשל הפקר

(ג) לישני כאן ששכרו לעשות בשלו כאן ששכרו סתמא

(3) מהרש"א

(א) קשיא – השתא דמקשי תוספות דהוי לה לגמרא ליישב אשר לשון השכירות במשנה שונה מלשון
השכירות בברייתא למה לא הקשו תוספות דהוי לה לגמרא ליישב בפשיטות אשר ברייתא דשומעין לו
איירי באמר שוכר בתחלה לפועל דשכרך על בעל הבית דאמרינן בפרק המקבל אשר באומר שוכר
לפועלים שכרכם על בעל הבית דשניהם אין עוברין משום בל תלין שכרו – ונמצא אשר לפירוש רש"י
מצי שוכר לשלם בשוה כסף דלא אמרינן מאי דאתני בהדיה משמע

(ב) תירוץ בדוחק – ברייתא קאי אלישנא דמתני' השוכר את הפועל לעשות עמו כו' דמשמע דלא אמר לי'
בפירוש לעשות בשל חבירי ושכרכך על חבירי

דף קיח:

תוספות ד"ה מחוורתא

[דף קיח עמוד ב] בד"ה מחוורתא כו' וי"ל כו' ולר"י אותה שעה כיון שיש לו רשות פטור
כו' עכ"ל מתוס' דפרק המניח ולר"י משמע דלא משלם מדקאמר שע"מ כן כו' ועוד כו'
עכ"ל ועיין בחידושינו שם:

הדרן עלך הבית והעלייה וסליקא לה מסכת בבא מציעא